

Hygiejne i hjemmeplejen og på plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af
Anette Bach Mogensen
Version 6.0

Norovirus - Roskildesyge

Gældende fra feb 2024
rev. senest feb 2027

Baggrund

Roskildesyge/omgangssyge forårsaget af Norovirus, smitter meget let fra person til person ved direkte kontakt eller indirekte ved kontakt med forurenede utensilier, dørhåndtag, sengeheste, sengelinned med mere. Virus vil være at finde både i afføring og opkast. Ligeledes kan forurenede vand og mad være skyld i smitte. Norovirus overlever både afkøling, lav pH (2,7), brug af desinficerende midler med alkohol samt temperaturer op til 70 grader. Derudover kan det overleve i lang tid i indtørret tilstand i omgivelserne. Roskildesyge optræder oftest i efterårs og vintermånederne.

Det tager sædvanligvis 10-48 timer fra man er smittet til symptomerne optræder. Symptomerne er diarré, kvalme, mavesmerter, eventuelle eksplosive opkastninger, hovedpine, let feber og muskelsmerter. Sygdommen varer oftest mellem 24-48 timer. Når man bliver symptomfri igen er der størst risiko for at smitte andre de første 2 døgn.

Formål

At forebygge og stoppe smittespredning blandt borgere, pårørende og personale.

Hvornår efterleves retningslinjen

Både når det er konstateret at en borger har Norovirus (med afføringsprøve), eller at 2 borgere eller personaler i samme afdeling får diarré eller eksplosive opkastninger af ukendt årsag på samme tid, træder denne retningslinje i kraft. Hvis en borger kommer hjem fra et sygehus, hvor der er konstateret Norovirus på den pågældende afdeling, tages ligeledes alle forholdsregler indtil borgeren har været symptomfri i 48 timer. Dog skal der IKKE decinficeres med klor på kontaktpunkter hvis borgeren er symptomfri.

Der tages om muligt altid afføringsprøve i samråd med egen læge eller udskrivende sygehus, for at få af- eller bekræftet Norovirus. Svar foreligger i løbet af 1-2 døgn.

Denne retningslinje efterleves indtil 48 timer efter symptomerne er ophørt.

Krav til personalet

Det er yderst vigtigt at gældende regler for håndhygiejne overholdes med både håndvask og hånddesinfektion HVER GANG der skal laves håndhygiejne. Derudover skal uniformsetiketten efterleves.

Hygiejne i hjemmeplejen og på plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af
Anette Bach Mogensen
Version 6.0

Norovirus - Roskildesyge

Gældende fra feb 2024
rev. senest feb 2027

Hvis der IKKE har været anvendt engangshandsker ved hjælp til toiletbesøg eller opkast, skal hænderne efterfølgende indsæbes grundigt i 1 minut, og derefter skylles i ½ minut. Herefter laves hånddesinfektion efter gældende retningslinjer (indgrides i mindst 30 sekunder).

De generelle infektionshygiejniske retningslinjer efterleves, dvs eks. handskeskift m håndhygiejne varetages som vanligt hos borgeren, for at undgå en endogen smitte/infektion.

Personalet bør sikre at det mest muligt er de samme personaler som deltager i plejen ved de smittede. Personale der deltager i plejen af smittede borgere, må IKKE håndtere fødevarer, da Norovirus er yderst smitsom gennem mad.

Uniformsetiketten følges nøje. Al arbejdstøj sendes til vask på vaskeri, og skiftes hver dag. Synligt forurenet arbejdstøj skiftes med det samme. Har man ikke brugt værnemidler som foreskrevet i boligen, og har man enten haft kontakt til borger eller omgivelser, skiftes arbejdstøj ligeledes straks.

Smittet personale (både pleje, rengørings og køkkenpersonale) bør først vende tilbage på arbejde 48 timer efter symptomerne er ophørt. Møder de ind tidligere må de ikke håndtere fødevarer.

Alle personaler der er på arbejde på en afdeling med flere smittede, skal sætte sig ind i denne vejledning. Det er det faste personales ansvar, at informere og vejlede vikarerne.

Hygiejnesygeplejersken informeres altid om mistanke eller bekræftet Norovirusudbrud, dvs så snart denne retningslinje træder i kraft.

Dokumentation

Der dokumenteres i Nexus hos alle borgere der er smittede – eller under mistanke. HUSK at udfylde og aktivere skemaet "Smittefare", samt at indaktivere skemaet 48 timer efter symptomophør.

Den ansvarlige sygeplejerske/leder sørger for at udfylde skemaet "Registrering af udbrud af Norovirus", så man hele tiden har overblik over hvor mange der er smittede.

Værnemidler

Ved rengøring og direkte kontakt med borgeren eller udstyr og inventar på stuen, anvendes engangsovertrækskittel samt engangshandsker (samt maske ved synlig forurening). Hvis borgeren kaster op, anvendes både maske og visir/øjenbeskyttelse.

Overtrækssko kan med forsigtighed anvendes hvor der er risiko for opkast på gulvet, og man vasker hænder efter både på- og afgang af overtræksskoene.

Hygiejne i hjemmeplejen og på plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af
Anette Bach Mogensen
Version 6.0

Norovirus - Roskildesyge

Gældende fra feb 2024
rev. senest feb 2027

Værnemidlerne skal beskyttes mod forurening, enten ved at ligge i kasser med låg, i lukkede poser, og hvis de ligger på et bord udenfor boligen på plejehjem/aflastning, skal der lægges en plastiksæk eller lignende henover, så andre ikke forurener dem hvis de rører ved bordet.

Håndhygiejne hos borgeren

De pågældende borgere hjælpes med håndhygiejne med vand og sæbe, især før måltider og i forbindelse med toiletbesøg, brug af bækken eller opkast. Pårørende informeres om vigtigheden af at de vasker hænderne inden de forlader den smittede.

Rengøring og desinfektion

Da alkohol ikke virker effektivt på norovirus, anvendes et klorprodukt (Wet Wipe klorklude) som desinficerende middel efter rengøring af kontaktpunkter (kontakter, sengehest, sengebord, fjernbetjening med mere) på plejehjem. I borgerens eget hjem rengøres kontaktpunkter med vand og sæbe mindst en gang i døgnet. Ved voldsom synlig forurening, kan der evt. suppleres med brug af klorklude på badeværelset samt bækken/toiletstol (sygeplejersken kan evt. sparre med hygiejnesygeplejersken). På plejehjem/aflastning skal der anvendes klor.

Ved brug af klorklude følges instruksen på pakningen nøje. Klor er kun virksomt hvis overfladen er synlig ren. Hvis ikke den er ren, skal den altid først vasket med vand og sæbe, og når den så er tør, kan den desinficeres med klor. Det er vigtigt at overfladen holdes fugtig med klorblandingen i **10 min**, da det ellers ikke er alle vira, der bliver dræbt. Derfor må overfladen ikke aftørres lige efter brug af klorkluden. Ved anbrud af en pakke med klorklude skrives dato, klokkeslæt samt initialer på pakken. Læs på pakken hvor længe den kan holde efter anbrud, da det er nu forskelligt. Der anvendes nitrilhandsker ved kontakt med klorkludene.

Hvis man ikke selv har nogle pakker med klorklude liggende i depotet, kan de lånes på Hannerup Pleje og Rehabiliteringscenter eller et andet distrikt der har dem liggende.

Husk at tømme skraldespande og lufte godt ud i boligen.

Specifikt for plejehjem/aflastning

Der hænges et skilt på hoveddøren og døren til pågældende afdeling/etage om at der er smitte med Roskildesyge så man skal have ekstra fokus på at vaske hænder.

Ude aften/nat planlæggerne informeres om smitte på stedet.

Er flere smittede på et plejehjem rengøres dagligt kontaktpunkter på fællesgange og fællesrum – håndtag skal desinficeres dagligt med klorklude. Dette foretages indtil 48 timer efter sidste smittede er symptomfri.

Fælles slikskåle, frugtskåle og lignende fjernes (også personalets).

Alle beboere på en afdeling/etage med smitte hjælpes med eller guides til at vaske hænder i forbindelse med alle måltider. Der kan anvendes vaskeservietter beregnet til hænderne.

Det kan være nødvendigt at melde ud, at det kun er personalet der må håndtere og dele maden ud eller hente noget i fælles køleskabet.

Borgere med voldsomme diarreer samt pludselige opkastninger, opfordres til at blive i eget hjem på plejecentrene, og døren holdes lukket ud til fællesgang så længe der er diarré eller opkast. **Man må dog ikke isolere borgere på et plejehjem eller aflastning.** Borgere der er knap så påvirkede og som ikke kaster op, må gerne opholde sig i fælles opholdsrum, når de er i rent tøj, kontaktpunkter på kørestol eller rollator er rengjort og desinficeret og personalet hjælper med, at de overholder en god håndhygiejne.

Brug af klorklude inde hos borgeren

- Ved spild af afføring eller opkast afvaskes det pågældende sted med vand og sæbe hurtigst muligt. Derefter desinficeres det pågældende sted med Wet Wipe klorklude
- Wet Wipe klude bruges mindst 1 gang døgnet, og gerne 1 gang i hver vagt til at aftørre kontaktpunkter som håndtag, kontakter, sengebord, sengehest, vandhanearmatur, toiletsæde med mere
- Bækkenstol, bækken og vaskefad rengøres med vand og sæbe, tørres herefter og desinficeres til sidst med Wet Wipe klorklud efter HVER brug. Brug af pose over bækken eller vaskefad vil være effektivt til at afhjælpe virus spredning, men bækken og fad kræver stadig samme rengøring og desinfektion efter brug
- Alle hjælpemidler skal rengøres med Wet Wipe klorklude inden de forlader stuen
- Affald, værnemidler samt brugte klorklude kasseres i affaldspose, som lukkes inden den tages ud af stuen

Slutrensning i boligen 48 timer efter symptomophør

- Når borgeren har været symptomfri i 48 timer ophæves forholdsreglerne
- Der afsluttes med slutrensning af boligen
- Personalet er iført værnemidler under rengøringen
- Sengetøj og håndklæder skiftes. Sengen vaskes af med sæbevand, aftørres med klorklude
- Der foretages alm rengøring først, kontaktflader aftørres herefter med klor
- Badeværelse rengøres med alm rengøringsmiddel og aftørres med klorklude til sidst

- Gulvet vaskes
- Alle værnemidler der måtte være på stuen kasseres
- Borgerens kørestol/rolator rengøres grundigt – særligt på kontaktpunkter

Service

- På plejecentre/aflastning skal service i opvaskemaskine straks efter brug. Hvis kaffekander samt bakker (der ikke kan gå i opvaskemaskinen) har stået på stuen og er brugt af borgeren, afvaskes de med vand og sæbe og aftørres efterfølgende med en klorklud.

TOBS tasker

TOBS taskerne medbringes ikke hos syge borgere. Man medbringer evt. det måleinstrument der er absolut nødvendigt – Rutinekontroller udføres ikke, men udskydes til borger er rask. Måleinstrumentet skal desinficeres meget grundigt med klorklude efter brug. Termometre fra TOBS taskerne bruges IKKE til Norovirus ramte borgere. I så fald efterlades det hos pågældende borger, hvor det så kan benyttes efterfølgende.

Tøjvask

- Sengetøj og håndklæder vaskes dagligt, samt ved synlig forurening
- Snavset tøj vaskes ved minimum 80 grader i 10 min. Det af borgerens tøj, som ikke kan tåle vask ved så høje temperaturer, vaskes separat, og hvis der benyttes fælles vaskemaskine, skal vaskemaskinen efterfølgende køre en tom kogevaske (se særskilt retningslinje). Ved forsendelse af vasketøj til kommunens vaskeri, gives vaskeriet besked om smittefaren.
- Vasketøjet skal altid transporteres i en lukket pose, hvis det skal ud af boligen

Der anvendes altid både kittel samt handsker når man håndterer urent vasketøj – med mindre man kan skubbe det direkte fra en pose ind i vaskemaskinen uden at røre ved det.

Litteraturhenvisning

Nationale infektionshygiejniske retningslinier, om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren, SSI, CEI, 5.1 udgave 2019

Nationale infektionshygiejniske retningslinjer, Plejehjem, hjemmepleje, bo- og opholdssteder mm., SSI, CEI. 1. udgave 2020

Hygiejne i hjemmeplejen og på plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af
Anette Bach Mogensen
Version 6.0

Norovirus - Roskildesyge

Gældende fra feb 2024
rev. senest feb 2027

Nationale infektionshygiejniske retningslinjer, For desinfektion i sundhedssektoren, SSI, CEI, 1.3 udgave 2018

Link til ovenstående:

<https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

Fødevarestyrelsen marts 2019

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Vejledninger/Hygiejnevejledning/Film/Sider/Roskildesyge---Bliv-hjemme.aspx>